

NICETAS

INFORMATOR SANKTUARIUM UNITÓW PODLASKICH

Adres: Nicetas, Kostomłoty 15, 21-509 Kodeń, tel./fax: (083) 375 52 27
www.kostomloty.prv.pl e-mail: Parafia_Unicka_Kostomloty@siedlce.opoka.org.pl

Rachunek bankowy: Parafia Unicka w Kostomłotach

Bank: PKO BP Biała Podlaska Nr: 66 1020 1260 0000 0702 0042 8672

**Witajcie, błogosławieni unicy męczennicy podlascy, świadkowie Chrystusa
wielce chwalebni i bojownicy niezwycześni**
**Zapraszamy do Kostomłot na Uroczystości Odpustowe ku czci Błogosławionych
Męczenników Unickich z Pratulina w dniu 18 czerwca br. o godz. 10.00**

Msze święte w obrzędku greckim w Kostomłotach są odprawiane w każdą
niedzielę i święta o godz. 11:00, w dni powszednie o godz. 7:00.
Zwiedzanie zabytkowej Cerkwi (pol. XVII w.) z przewodnikiem codziennie
od godz. 9:00 do zmroku.

W Kostomłotach doznają szczególnej czci Unicy Męczennicy, bo oni są nie tylko męczennikami za jedność Kościoła Chrystusowego, ale i za swój obrządek. Gdyby zmienili obrządek grecki na łaciński, nie spotkałoby ich prześladowanie ze strony władz carskich. 12 lipca 1998 r. miało miejsce uroczyste sprowadzenie do Kostomłot pokaźnej części czcigodnych relikwii męczenników. Ceremoniom przewodniczył ks. kard. Józef Glemp, ordynariusz Unitów Podlaskich.

BLOGOSŁAWIENI WINCENTY LEWONIUK I 12 TOWARZYSZY byli katolikami Kościoła unickiego, któremu dała początek Unia Brzeska w 1596 roku. Unia ta doprowadziła do zjednoczenia Kościoła prawosławnego na terenach Rzeczypospolitej z Kościołem rzymsko-katolickim i widzialną Głową Kościoła - Papieżem. Wyznawcy tego Kościoła katolickiego nazywani są powszechnie unitami lub greko-katolikami. Wincenty Lewoniuk i 12 Towarzyszy byli unitami, prostymi wieśniakami z Podlasia. Zasłynęli niezwykłym męstwem wiary podczas prześladowania Kościoła katolickiego przez Rosję carską w okresie rozbiorów Polski. Prześladowanie rosyjskie było wyjątkowo krwawe i dobrze zorganizowane. Carowie rosyjscy zaczęli likwidację Kościoła katolickiego od zniszczenia Kościoła unickiego i czynili to stopniowo. W roku 1794 Katarzyna II zlikwidowała Kościół unicki na Ukrainie. W roku 1839 car Mikołaj I dokonał urzędowej likwidacji Kościoła unickiego na Białorusi i Litwie. Była to wprowadzona w życie stara zasada: cuius regio eius religio - czyja władza tego religia. Rosja słusznie obawiała się, że Kościół katolicki stoi na przeszkodzie rusyfikacji i zniewolenia człowieka, tak znamienych dla jej rządów. W drugiej połowie XIX wieku na terenach zajętych przez Rosję Kościół unicki istniał już tylko w diecezji chełmskiej, w Królestwie Polskim. Administracja carska zaplanowała likwidację tego Kościoła i car Aleksander II program ów podpisał. W styczniu 1874 roku miały wejść w życie obrzędy prawosławne do liturgii w świątyniach unickich i przyjęcie ich przez wiernych rząd rosyjski uznawał za przystąpienie parafii do prawosławia. Wcześniej już rząd usunął biskupa i kapłanów, którzy nie zgadzali się na reformy prowadzące do zerwania jedności z Kościołem. Za swoją wierność zapłacili oni zsyłkami na Sybir, więzieniem lub usunięciem z parafii. Wierni świeccy, pozbawieni pasterzy, sami ofiarnie bronili swojego Kościoła, jego liturgii i jedności z Ojcem Świętym, często nawet za cenę życia. 24 stycznia 1874 roku do Pratulina przybyło wojsko. Unicy wiedzieli, że obrona świątyni może ich kosztować ofiarę z życia. Szli do Kościoła, aby bronić wiary i byli gotowi na wszystko. Żegnali się z bliskimi w rodzinach, ubierali się odświętnie, ponieważ, jak mówili, szło o najświętsze sprawy. Nie mogąc nakłonić unitów do rozejścia się ani groźbami, ani obietnicami łask carskich, dowódca dał rozkaz strzelania do zebranych. Widząc, że wojsko ma carski nakaz zabijania stawiających opór, unicy poklękali na cmentarzu świątynnym i śpiewem przygotowywali się do złożenia życia w ofierze za wiarę. Umierali pełni pokoju, z modlitwą na ustach, nie złorzeczyli prześladowcom, gdyż jak mówili "słodko jest umierać za wiarę".

Kazanie o relikwiah

W całym świecie chrześcijańskim wysoko ceniono i czczono relikwie świętych (Sobór Wat. II: KK 67, KL 111). Jest to specjalna forma kultu zmarłych. Cześć tę przenoszono na przedmioty bezpośrednio z nimi związane, przede wszystkim w odniesieniu do Chrystusa i Matki Boskiej, których śmiertelne szczątki nie zachowały się na ziemi. Przechodziła ona ponadto na wizerunki ich ludzkich rysów, które nie były dziełem rąk ludzkich

(gr. *acheiropoietos*, ros. *nierukotwornyj*). Jest to typ ikony Chrystusa przedstawiający Jego oblicze na chuście. Na Wschodzie zainteresowanie relikwiami wzrosło szczególnie w stuleciu po założeniu Konstantynopola (330 r.) i ponownie po zwycięstwie ortodoksji (843 r.). Relikwie były "odnajdywane", przenoszone i składane w sanktuariach, gdzie oddawano im cześć i skąd mogły być brane do obnoszenia w procesji zwłaszcza w obliczu niebezpieczeństwa. Relikwie, po słowiańsku: moszczi, po polsku: pozostałości ciała ludzkiego, które nie uległy zniszczeniu. Początek kultu relikwii jako świętości odnosi się do pierwszych czasów chrześcijaństwa. Sens jego zawiera się w nauce Pisma świętego o uczestnictwie ciała chrześcijan, jako świątyni Ducha Świętego, razem z duszą w nieśmiertelności. "wy jesteście świątynią Ducha Świętego i Duch Boży żyje w was. Jeśli kto zniszczy świątynię Boga, tego ukarze Bóg, bo świątynia Boga jest święta i wy nią jesteście" (1 Kor 3,16-17). Podstawą kultu są cuda, które stały się za pośrednictwem relikwii. Wg nauki Kościoła relikwie należy czcić na równi z ikonami. W pierwszych wiekach na grobach męczenników chrześcijanie odprawiali świętą Liturgię. Piąty synod w Kartaginie zdecydował, że żadna świątynia nie może być budowana bez relikwii męczenników. Obecnie każda świątynia posiada cząsteczkę relikwii któregoś z męczenników. W greckim obrządku jest ona umieszczona w antyminsie, a w rzymskim - w płycie ołtarza, na którym odprawia się Msza święta (portatył). Św. **Jan Chryzostom** mówił o wielkiej mocy ochronnej relikwii świętych. Mogły one bronić miasta daleko skuteczniej niż fortyfikacje i wojsko; strzegły przed wrogami i przed diabłem; stanowiły nawet tarczę przed gniewem Boga wywołanym grzesznością człowieka (Walter Christofer, *Sztuka i obrządek Kościoła Bizantyjskiego*, Warszawa 1992, Wyd. Nauk. PWN, s. 206). Często biskup poświęcając świątynię umieszcza relikwie pod ołtarzem w specjalnej skryniczce przypominającej arkę Przymierza, w której znajdowały się: naczynie z manną, tablice przykazań, laska Aarona. O wielkim znaczeniu tej arki, skryniczki, a tak po cerkiewnemu "kiwotu" (gr. kibotos), jest mowa w modlitwie na jej poświęcenie w obrządku greckim. A mianowicie: "Boże, Któryś nakazał Mojżeszowi ze szlachetnego drzewa wykonać skrynkę obitą złotą blachą, i umieścić w niej złote naczynie z manną niebieską oraz tablice przykazań napisane Twym palcem, pokornie Cię prosimy, byś to naczynie, wykonane dla przechowywania relikwii Twych świętych, zechciał pobłogosławić i poświęcić..." I druga modlitwa: "Boże, Któryś sprawił, że ożyła sucha laska Aarona i wydała kwiat i kazałeś ją umieścić w arce Przymierza na znak Twej mocy, by dla nas była znakiem Jezusa Chrystusa, Który na ołtarzu krzyża przez śmierć wyobraża uschnięcie, przez zmartwychwstanie po trzech dniach wyobraża kwitnienie i wzrost Kościoła, spójrz na to naczynie do przechowywania relikwii Twych świętych i wszystkouświęcającą Swą łaską przez pokropienie tą święconą wodą poświęć je. A miejsca, wioski i miasta, gdzie one się znajdują, ochraniaj przed złem, napełniaj dobrami za przyczyną świętych, których relikwie w nich się znajdują, aby Twój ludzie, otrzymując bogatą pomoc Twoją za pośrednictwem małej cząstki Twych świętych, tak samo jakby i za pośrednictwem całego ich ciała, składali Ci podziękowanie, naśladowali ich sposób życia i osiągnęli szczęście bycia z Tobą". Umieszczając relikwie męczenników pod ołtarzem lub na ołtarzu Kościół kieruje się objawieniem św. Jana, który widział w niebie ołtarz, a pod ołtarzem dusze pobitych za Słowo Boże i świadectwo jakie dali (Ap 6, 9). Kieruje się też tym, że krew męczenników jak i Krew Chrystusa, służy jako drugi fundament Kościoła, jest jego ozdobą, purpurą i brokatem.

Z notesu kronikarza

W odpowiedzi na zaproszenie J. E. Ks. Kard Józefa Glempa, Prymasa Polski, 1 maja Ojciec Archimandryta udał się do Warszawy, aby współuczestniczyć w uroczystościach na Polach Wilanowskich, gdzie budowana jest Świątynia. Z okazji tej Wielkiej Modlitwy Warszawy Jego Eminencja wyraził życzenie spotkania się ze wszystkimi Osobami, które z Jego rąk otrzymały prymasowski order *Ecclesiae populoque servitium praestanti - Wyróżniającemu się w służbie dla Kościoła i Narodu*. Dla przypomnienia przytacza się zapis z *Notesu kronikarza* 22 numeru *Nicetasa*: 18 grudnia 1997 roku o godz. 18.00 w warszawskiej katedrze św. Jana Chrzciciela Ks. Kard. Józef Glemp przed Mszą św. udekorował Romana Piętkę, mic, złotym orderem. Udział wzięli marianie: o. wiceprowincjał dr Antoni Skwierczyński, o. archim. Sergiusz Gajek, wizytator apostolski dla unitów w Białorusi, wraz z seminarzystami mariańskimi z Lublina... cztery Małe Siostry od Jezusa, przyjaciele i sympatycy Kostomłot z Warszawy

Nowi ministranci

W ostatnim czasie nasza parafia wzbogaciła się o dwóch nowych ministrantów, są to: Kupryś Dawid i jego brat Bartek; mieszkają w Kostomłotach II. Ich rodzice Piotr i Sylwia z domu Dobrowolska w naszej parafii brali ślub, chłopcy byli też tu chrzczeni. Oby służyli jak najdłużej...

Pozłoczone krzyże i obrazy

W ostatnim czasie nasza Cerkiew bardzo zyskała. Oddane zostały do pozłocenia dwa zabytkowe z XIX wieku krzyże procesyjne i feretron też dziewiętnastowieczny oraz obraz na drzewcu, które są zawsze noszone przez wiernych podczas każdorazowych procesji. Są one wykonane z mosiądzu, bogato ozdobne, upiękkszzone emaliowymi dekoracjami.

Już od dawna wymagały one konserwacji i w końcu udało się ją przeprowadzić. Są to przecież bardzo ważne zabytki w naszej parafii.

Bardzo ważna informacja liturgiczna: **w greckim obrządku dniem poświęconym Wszystkim Świętym jest pierwsza niedziela po Zielonych Świątkach**, taki tego sens: Chrystus swym życiem, męką, śmiercią, wysłużył dla nas duchowe bogactwa; kto z nich skorzystał, jest święty; i po odświeżeniu Jego Męki, Zmartwychwstania, Wniebowstąpienia, Zesłania Ducha Świętego, w pierwszą niedzielę po tym Zesłaniu Ducha Świętego świętujemy dzień Wszystkich Świętych całego świata (w obrządku rzymskim - 1 listopada); **a w drugą niedzielę po Zielonych Świątkach obchodzimy uroczystość świętych swego narodu, regionu**. I właśnie my unicy w Kostomłotach obchodzimy pamięć naszych unickich Męczenników z Pratulina. Zapamiętamy sobie ten termin: każdego roku druga niedziela po Zielonych Świątkach, czyli niedziela w oktawie Bożego Ciała.

W bieżącym roku 2006 ten dzień przypada 18 czerwca. Serdecznie na tę niedzielę nasze Sanktuarium Unitów wszystkich chętnych na godzinę 10.00 zaprasza.

Uroczystościom będzie przewodniczył Dostojny Gość Jego Ekscelencja Sergiusz Gajek, zwierzchnik unitów z ramienia Watykanu na Białorusi.

Program Uroczystości:

1. Godz. 10:00 - Akatyst ku czci Błogosławionych Unickich Męczenników z Pratulina.
2. Godz. 11:00 - Liturgia, po zakończeniu której odbędzie się procesja połączona z Nabożeństwem Modlitewnym (Molebnem) do Błogosławionych Męczenników.